

студентів, збереження здоров'я і психологічного комфорту суб'єктів. Обговорюються успішні та невдалі ситуації реалізації траєкторій.

Провідною лінією здійснення означеної роботи виступає така теза: куратор групи здатний і повинен виступати як «капітан» команди викладачів ВНЗ, будучи координатором дій викладачів спеціальних дисциплін, які працюють у ввіреній йому групі, організатором і ведучим педагогічних консилиумів з колегами, на яких обговорюються і вирішуються питання, пов'язані з проблемами студентів.

Лісніченко Ю.М.

*старший викладач кафедри тактики,
Одеська військова академія*

МОТИВАЦІЯ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ДО ВИВЧЕННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН У ПРОЦЕСІ ЇХ ПІДГОТОВКИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Мотивація професійного розвитку майбутніх офіцерів сприяє вивченню майбутніми офіцерами фахових дисциплін, розвитку творчого потенціалу, зростанню підготовленості до професійної діяльності. Неодмінною умовою в будь-якій діяльності є досягнення результативного успіху, первинною складовою якого є наявність мотивації.

Вмотивована навчальна діяльність є важливою умовою формування майбутньої професійної діяльності, оскільки сукупність потреб і мотивів, а також цілеспрямованість діяльності майбутнього фахівця визначає зміст його навчально-пізнавальної роботи [11].

Для успішного вивчення фахових дисциплін важлива мотивація успіху майбутніх офіцерів, налаштування на позитивне ставлення до своєї професійної діяльності, яке визначається співвідношенням мотивів майбутніх офіцерів до вивчення фахових дисциплін і показниками реальних результатів успіху в професійно-військовій діяльності. Саме мотивація спонукає позитивне ставлення до навчально-пізнавального процесу в вищому військовому навчальному закладі, що дозволяє майбутнім офіцерам оволодіти необхідними

знаннями, вміннями та навичками нагромадження практичного досвіду до військово-професійної та інноваційної діяльності.

Тлумачення мотиваційних процесів у наукових доробках різних авторів дає змогу зазначити, що в літературних джерелах мотивація розглядається як наукове поняття, за яким не можна безпосередньо спостерігати. Ознаки мотивації виявляються лише в поведінці, аналізуючи яку можна зробити певні висновки. Мотивацію можна визначати як внутрішній стан, що спонукає до активності чи руху (*motivation* – з англ. – рушійна сила) та скеровує поведінку в напрямі досягнення цілей [2].

Мотивом у педагогіці вважається спонукання до діяльності, які пов'язані із задоволенням потреб суб'єкта; сукупність зовнішніх чи внутрішніх умов, що викликають активність суб'єкта і визначають її спрямованість [12].

У словнику С. У. Гончаренко поняття «мотив» визначається як спонукальна причина дій і вчинків людини (те, що штовхає до дії). Основою мотиву автор вважає різноманітні потреби особистості: первинні (вроджені) і вторинні (матеріальні та духовні), внаслідок переживання яких у людини виникають певні спонуки до дій, завдяки яким ці потреби задовольняються. Тому виховання і закріплення в досвіді правильних мотивів поведінки – одне з найважливіших завдань педагога [3].

Аналізуючи проблеми потреб і мотивів О. М. Леонтьєв наголошує на тому, що джерелом активності особистості є потреби, але спонукають до дії та обумовлюють поведінку саме мотиви [8]. Зокрема, на потребах у творчій самореалізації наголошувалось у статті М. М. Кабанець [5].

На думку Б. Ф. Ломова мотив є відображенням потреби, тому автор вважає, що поняттям мотиву і мети належить найважливіша роль у психолого-педагогічному аналізі поведінки людини, оскільки вони утворюють своєрідний «вектор» діяльності, який визначає напрямок дій а також кількісну характеристику зусиль людини [9].

Такими мотиваційними факторами є також вимоги євроінтеграції України, реформування системи вищої освіти України. Вони передбачають серед іншого підвищення освітнього і культурного рівня суспільства, створення умов для навчання впродовж усього життя [6; 7; 10]. Це обумовлює педагогічні пошуки джерел активності особистості у набутті нових знань, умінь та якостей. Такими джерелами передусім є мотиви курсантів, які, як відомо,

обумовлюються їхніми базовими потребами, соціальними, професійними й особистісними інтересами, та обумовлюють їхнє ставлення до навчально-пізнавального процесу [4].

Отже, розвиток мотивації майбутніх офіцерів як джерела їх навчальної активності та одного із стратегічних завдань реформування вищої освіти України щодо виховання гармонійно розвинутої особистості, для якої потреба у фундаментальних знаннях та у підвищенні загальноосвітнього і професійного рівня асоціюється зі зміцненням своєї держави [1], є, безумовно, актуальною педагогічною умовою ефективності будь-якого виду підготовки.

Список використаних джерел:

1. Булгакова Н. Б. Вища освіта і Болонський процес. Педагогіка вищої школи / Н. Б. Булгакова : навч.-метод. посібник. – К.: Вид-во НАУ, 2009. – 84 с.
2. Генсон М. Е. Керування освітою та організаційна поведінка / Марк Е. Генсон ; пер. з англ. Х. Проців. – Львів : Літопис, 2002. – 384 с.
3. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник / С. У. Гончаренко. – К. : Либідь, 1997. – 376 с.
4. Зайцева І. В. Формування мотивації учіння студентів вищих економічних навчальних закладів.: Автореферат дис. канд. пед. наук: 13. 00. 04 / Тернопільський держ. пед. ун-т. ім. В. Гнатюка. – Тернопіль, 2001. – 20 с.
5. Кабанець М. М. Критерії та рівні сформованості потреби у творчій самореалізації / М. М. Кабанець // Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і пошуки : зб. наук. праць / відп. ред. Т. І. Сущенко. – Київ-Запоріжжя. – 2005. – Вип. 34. – С. 170–174.
6. Клачко В. М. Формування мотивації учбової діяльності у курсантів вищих військових навчальних закладів: Дис. ... канд. пед. наук: 20.02.02 / Національна академія ПВ України. – Хмельницький, 1999. – 149 с.
7. Кубіцький С. О., Миценко Д.В. Сучасні підходи до формування мотивації професійної діяльності військовослужбовців Збройних сил України // Проблеми освіти: Наук.-метод. зб. – К., 2004. – Вип. 37. – С. 103–114.
8. Леонтьев А. Н. Потребности, мотивы и эмоции / А. Н. Леонтьев. – М. : Политиздат, 1971. – 200 с.
9. Ломов Б. Ф. Воспитание, обучение и психическое развитие / Б. Ф. Ломов. – М. : Наука, 1983. – 240 с.
10. Мацишин М. О. Педагогічна технологія професійного становлення майбутніх офіцерів Державної прикордонної служби України : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / М. О. Мацишин. – Хмельницький, 2007. – 214 с.
11. Островська Н. Д. Особистісно-орієнтований підхід у навчанні дисциплін гуманітарного циклу студентів агротехнічного інституту : дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 / Островська Надія Дмитрівна. – Тернопіль, 2007. – 179 с.

12. Современный словарь по педагогике / сост. Е. С. Рацапевич. – Мн. : «Современное слово», 2001. – 928 с.

Лученцова И.С.

преподаватель,

Харьковская гуманитарно-педагогическая академия

ТЕОРЕТИЧЕСКОЕ ОБОСНОВАНИЕ ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ ПРАКТИКИ СТУДЕНТОВ

Одним из видов профессионально-практической подготовки студентов в вузе является их педагогическая практика. Она является частью учебно-воспитательного процесса, обеспечивающая соединение теоретической подготовки студентов с их практической деятельностью, является одним из средств успешной подготовки студентов к профессионально-педагогической деятельности.

Практика (древне-греческое слово «деятельность») – это целесообразная и целенаправленная деятельность, которую осуществляют для достижения определённой, заранее поставленной цели.

Как педагогическая категория «практика» рассматривается как составная часть учебно-воспитательного процесса, цель которой научить студентов творчески применять в педагогической деятельности научно-теоретические знания и практические навыки, полученные при изучении педагогики, психологии, профессиональных методик и специальных дисциплин, способствовать развитию у будущих преподавателей интереса к научно-исследовательской работе в области педагогических наук [5, с. 325].

Анализируя функции педагогической практики можно отметить, что они способствуют формированию личности будущего педагога, основ индивидуального стиля его будущей профессиональной деятельности. С. Фридман, И. Каплунович [9] считают функциями педагогической практики образовательную, диагностическую, учебную. О. Абдулинна, исходя из основных функций учителя (образовательная, воспитательная, пропагандистская), определяет